

Komunikat 15/2019: Pętla Kaczyńskiego na szyi podatnika

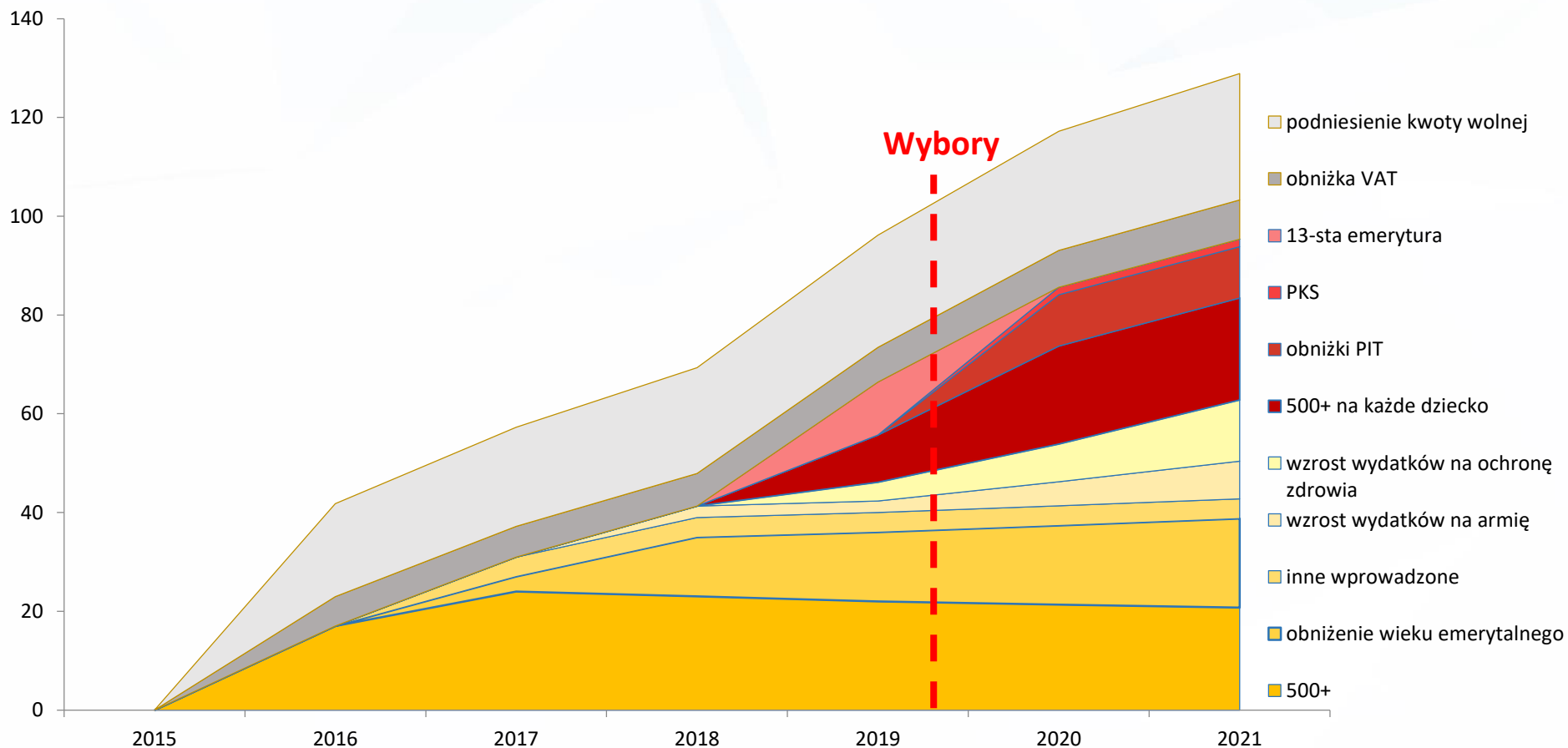
**dr Aleksander Łaszek
Rafał Trzeciakowski**

25 kwietnia 2019 r.

Nowe obietnice PiS kumulują się z wcześniejszymi działaniami. Wcześniejsze obietnice wymusiły podwyżki podatków (m.in. podatek bankowy, zamrożenie skali PIT) i ograniczenie innych wydatków (m.in. wydatków na płace w budżetówce). Tzw. 5-ka Kaczyńskiego to kolejne podatki i cięcia innych wydatków.

Roczne koszty obietnic PiS: zrealizowanych, obiecanych oraz porzuconych

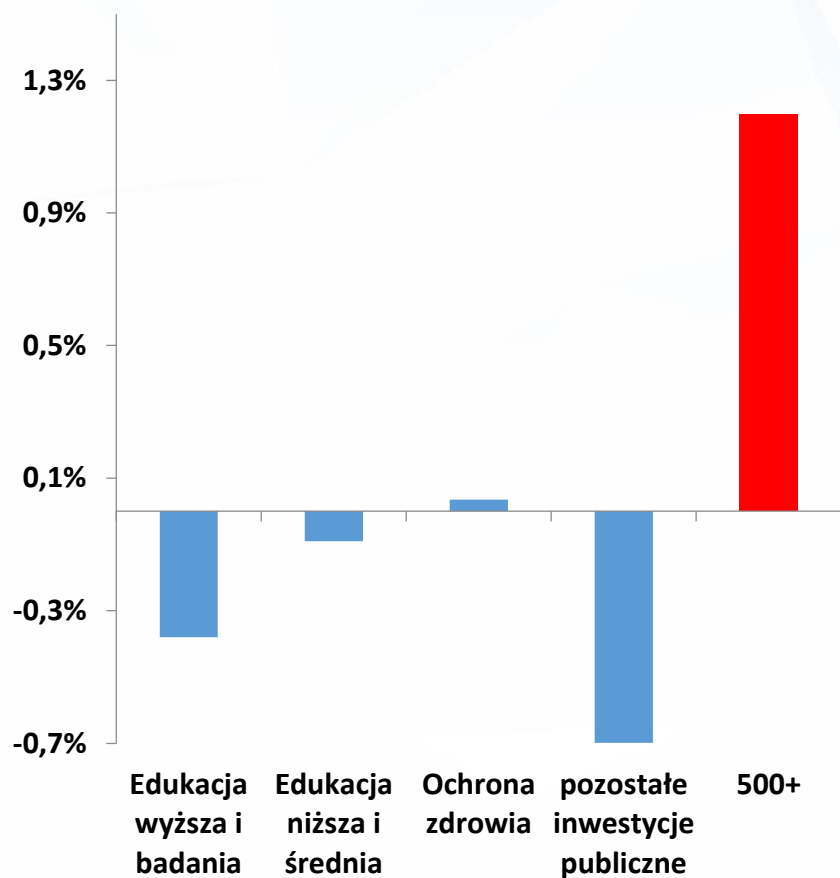
Mld zł; wykres nie zawiera skutków przewalutowania kredytów frankowych, które mogłyby doprowadzić do upadku szeregu banków. Poza bezpośrednim spadkiem wpływów z CIT oraz kosztami wypłaty gwarantowanych depozytów finanse publiczne ucierpiałyby na skutek spadku aktywności gospodarczej związanej z kryzysem bankowym.

Wzrost wydatków na transfery społeczne po 2015 roku wymusił ograniczenie wydatków na usługi publiczne. Obecne plany budżetu centralnego i NFZ na 2019 rok wskazują na kontynuację tej tendencji, a obiecane wzrosty (np. zdrowie) dotyczą dopiero kolejnych lat.

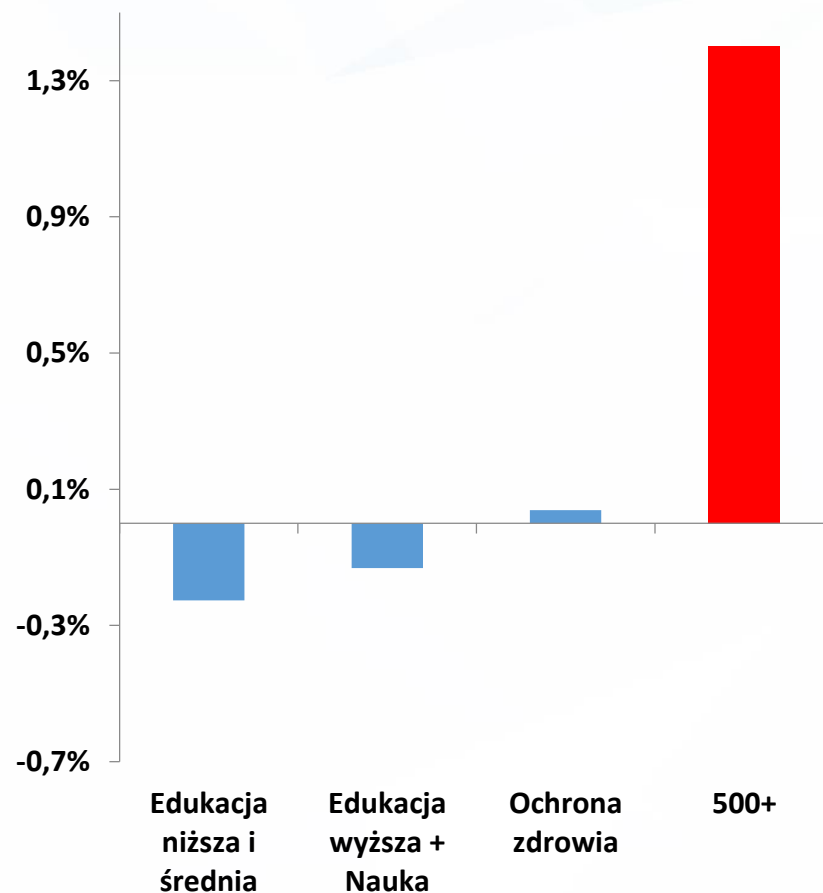
Zmiana wydatków sektora finansów publicznych 2015-2017

% PKB

Planowana zmiana wydatków z budżetu państwa i NFZ 2015-2019

% PKB

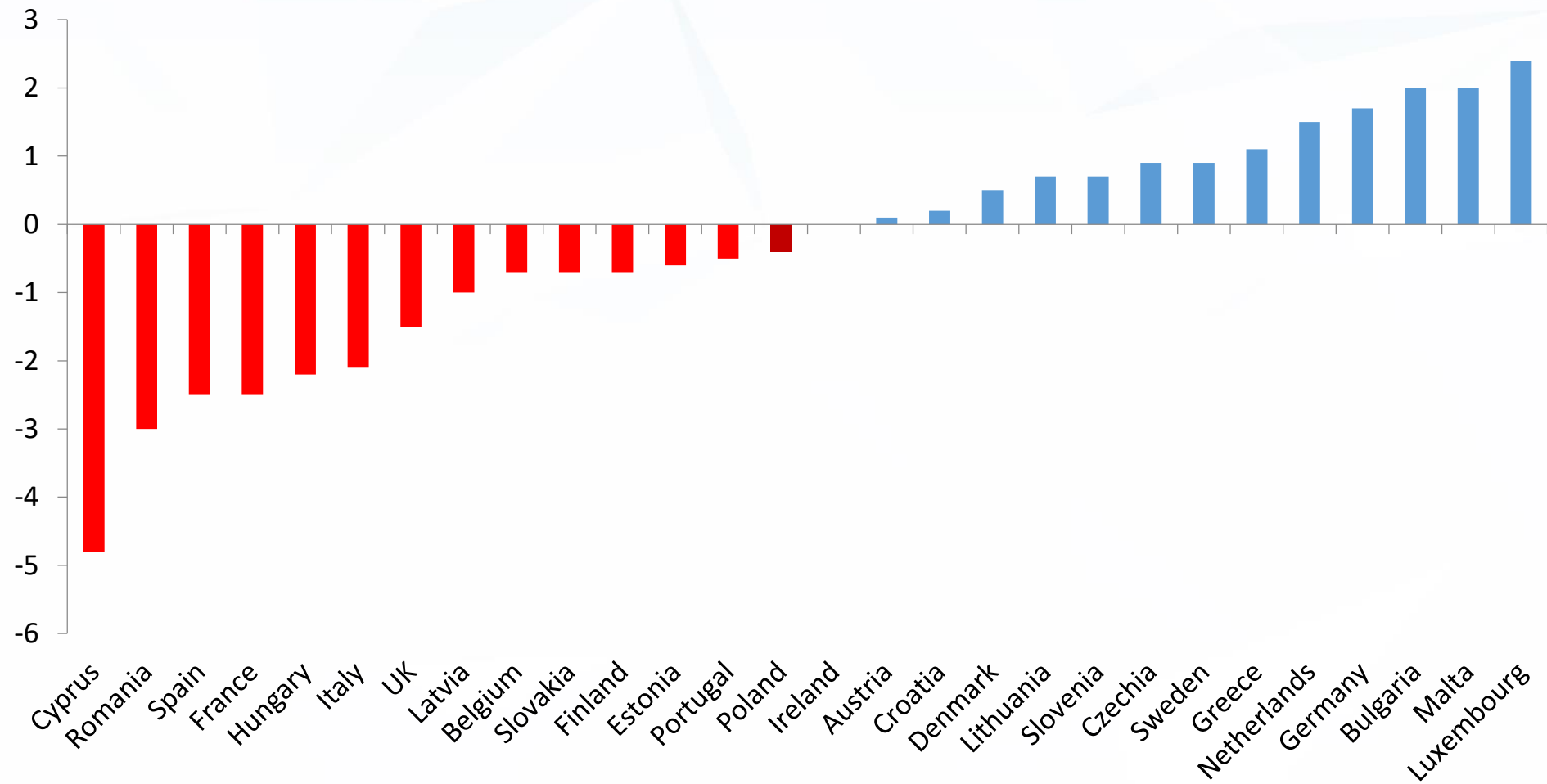

3. Deficyt finansów publicznych w 2018 roku

Pomimo dobrej koniunktury w 2018 roku Polska i tak odnotowała deficyt sektora finansów publicznych, podczas gdy połowa państw UE miała zrównoważone budżety lub nadwyżki.

Saldo finansów publicznych

2018 rok, % PKB

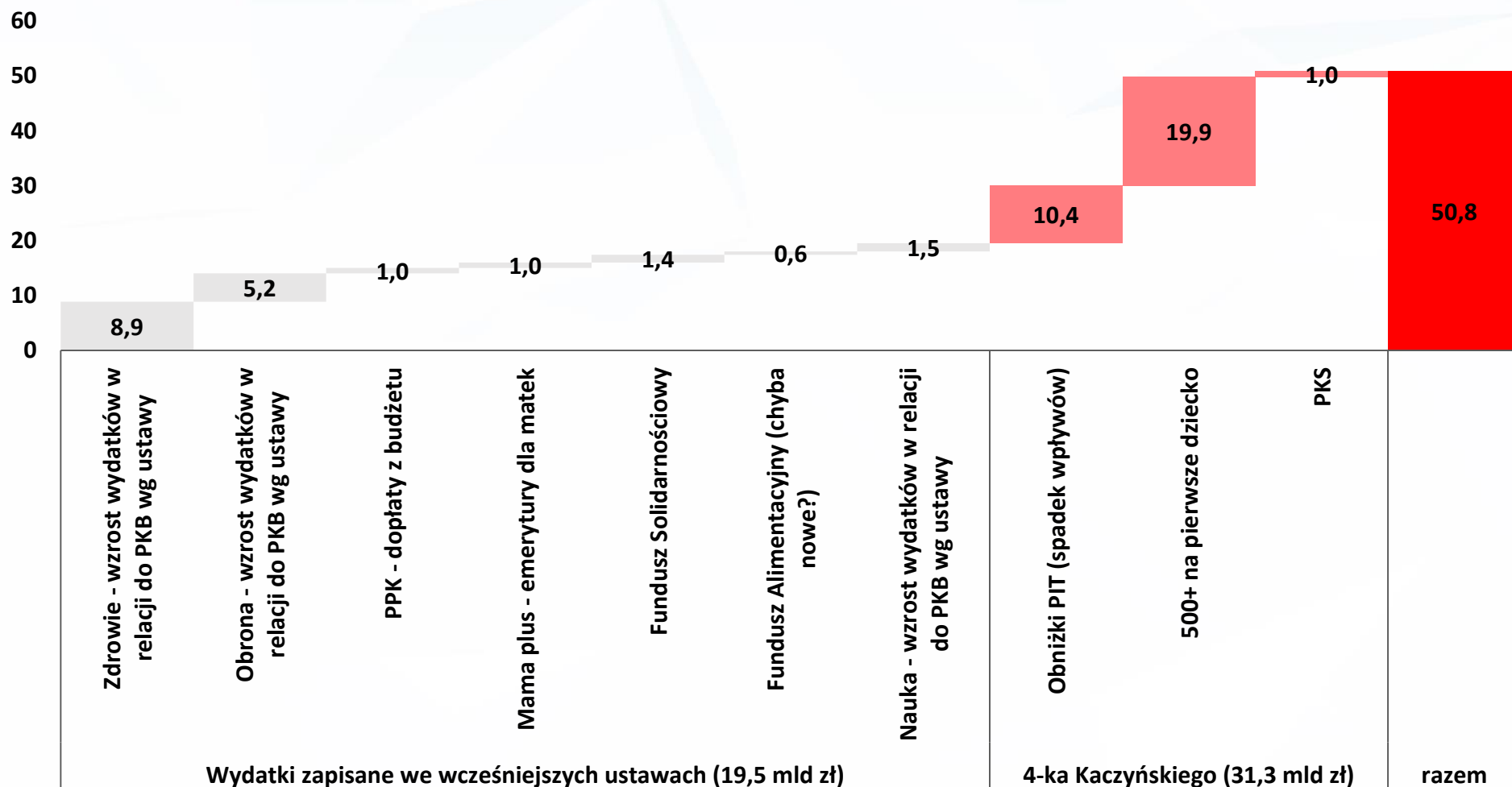

4. Rosnący koszt 4-rki Kaczyńskiego

Pomimo „zniknięcia” 13-stej emerytury, to największe obciążenie finansów publicznych nowymi obietnicami będzie miało miejsce w 2020 roku. Razem z wcześniej uchwalonym wzrostem innych wydatków oznacza to dodatkowy koszt ponad 50 mld zł.

Koszty obietnic wyborczych w 2020 roku

Wzrost w stosunku do 2019 roku, mld PLN

5. Wyborczy skok wydatków publicznych

W Wieloletnim Planie Finansowym Państwa rząd zakłada, że szereg wydatków wzrośnie tylko w roku wyborczym (jednorazowa 13-sta emerytura, minimalny wzrost wynagrodzeń w budżetówce). W kolejnych latach wydatki te mają być systematycznie ograniczane.

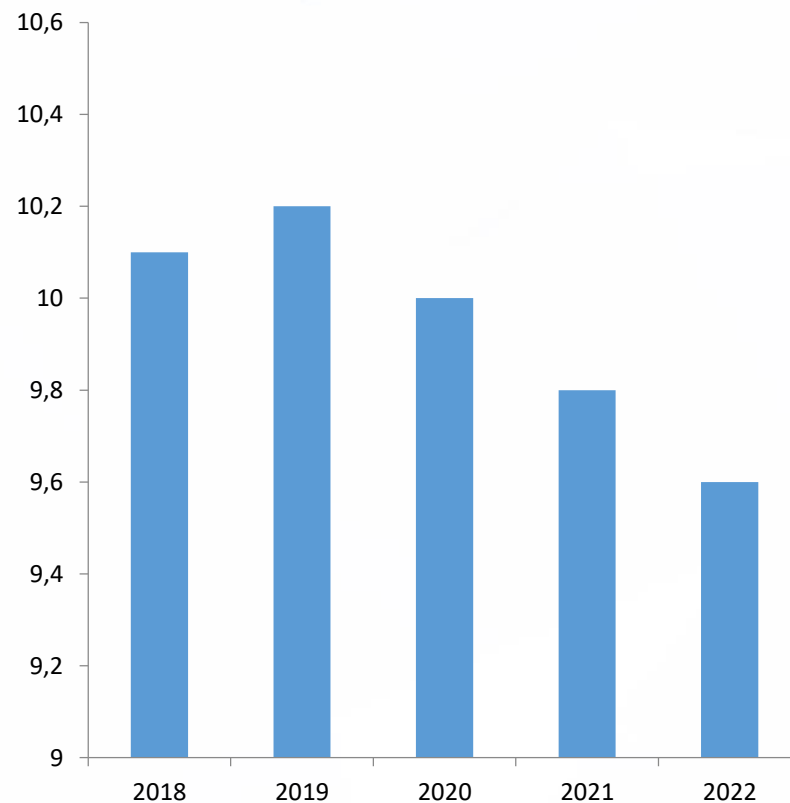
Transfery

Punkty procentowe

Płace w sektorze publicznym

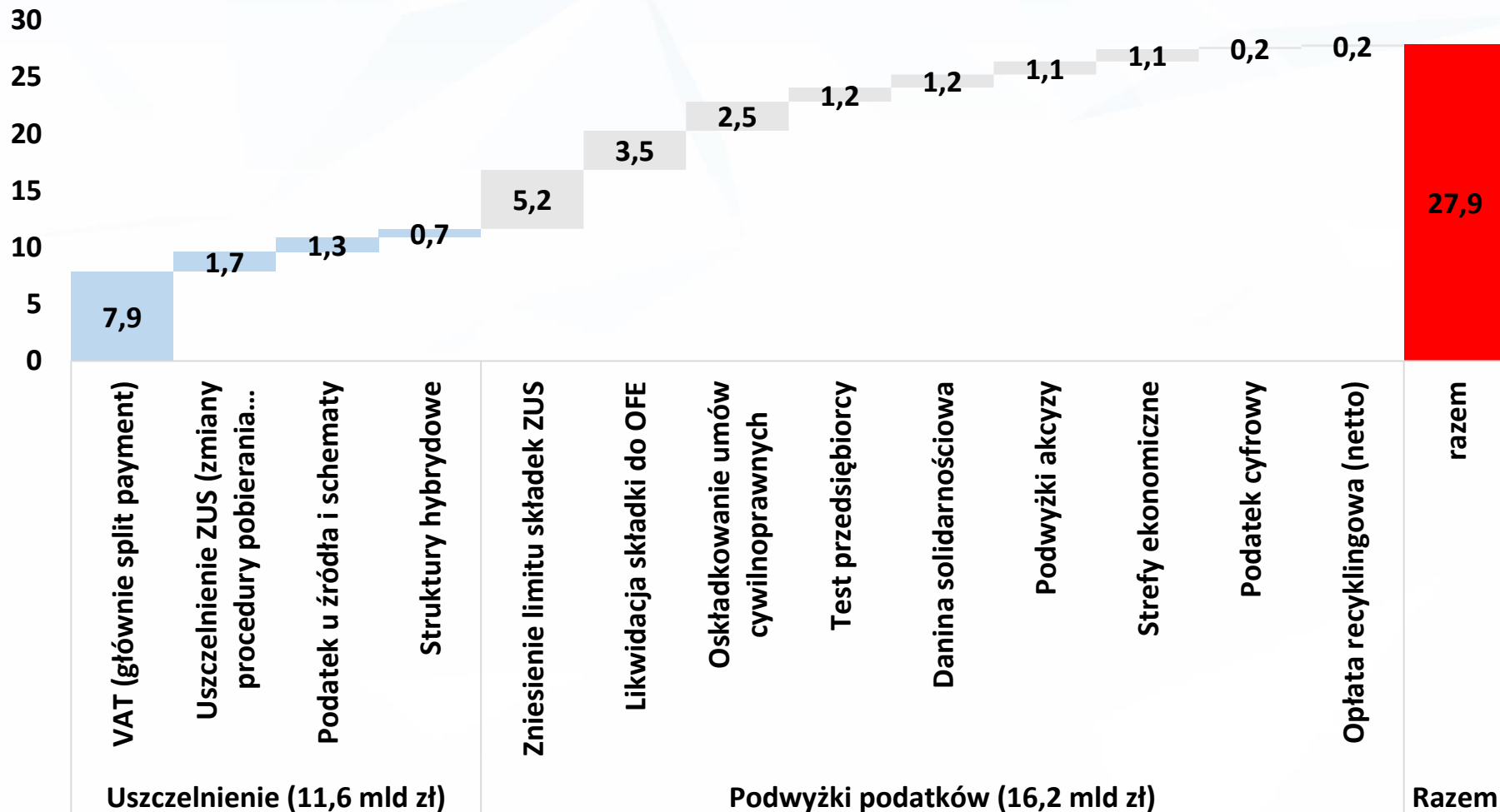
Punkty procentowe

Wzrost wydatków państwa wymusił na Ministerstwie Finansów głębsze sięgnięcie do kieszeni podatników. Zwiększenie obciążeń przede wszystkim dotyczy wzrostu składek na ubezpieczenie społeczne.

Nowe dochody sektora finansów publicznych w 2020 roku

Mld PLN

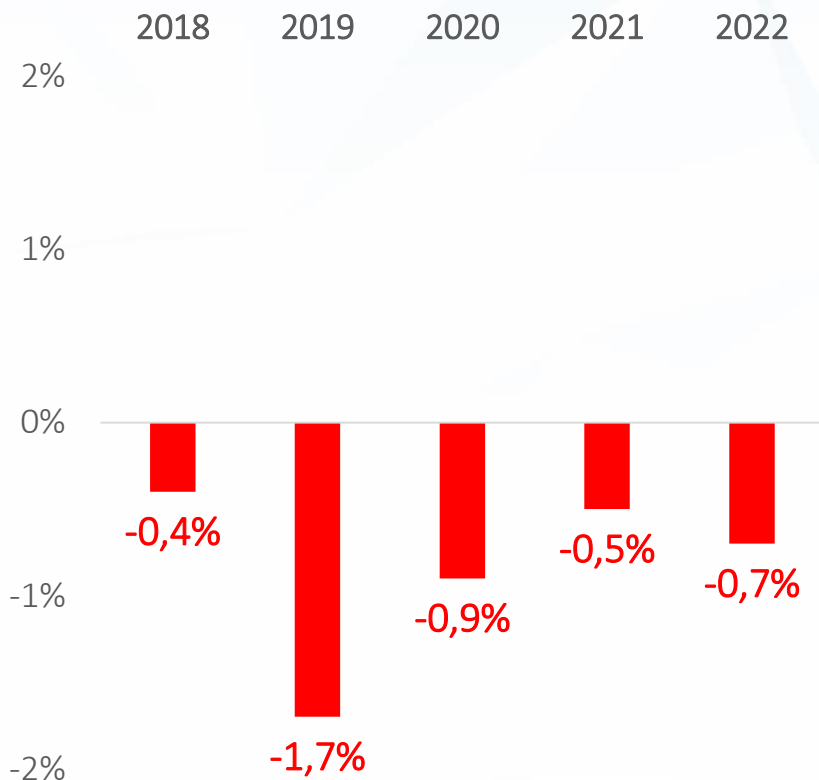

7. Zapowiadana ścieżka deficytu finansów publicznych

Ministerstwo Finansów planuje zwiększyć deficyt w wyborczym 2019 roku i potem stopniowo go zmniejszać ograniczając wydatki w relacji do PKB. Po stronie dochodowej systematycznie mają rosnąć podatki i składki – z 36% PKB w 2018 roku do 37,8% w 2021 roku. Dopiero na 2022 przewidziany jest ich spadek o 0,8% związany z obniżeniem stawek VAT.

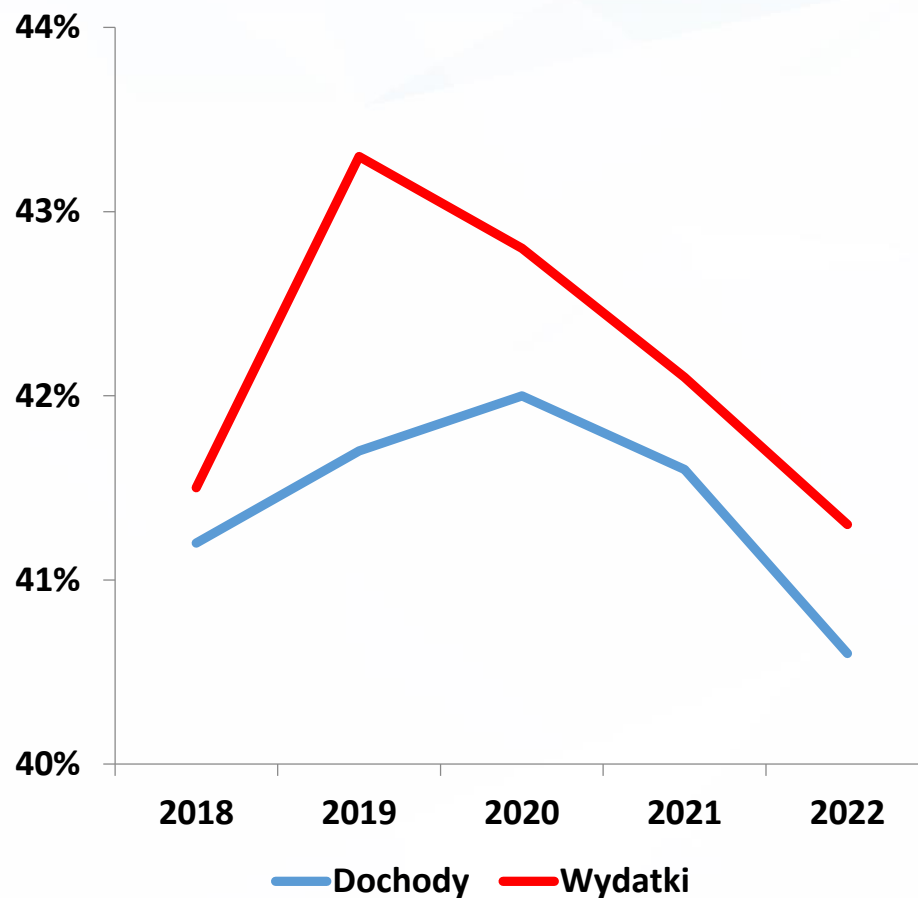
Deficyt sektora finansów publicznych

% PKB

Dochody i wydatki sektora finansów pub.

% PKB

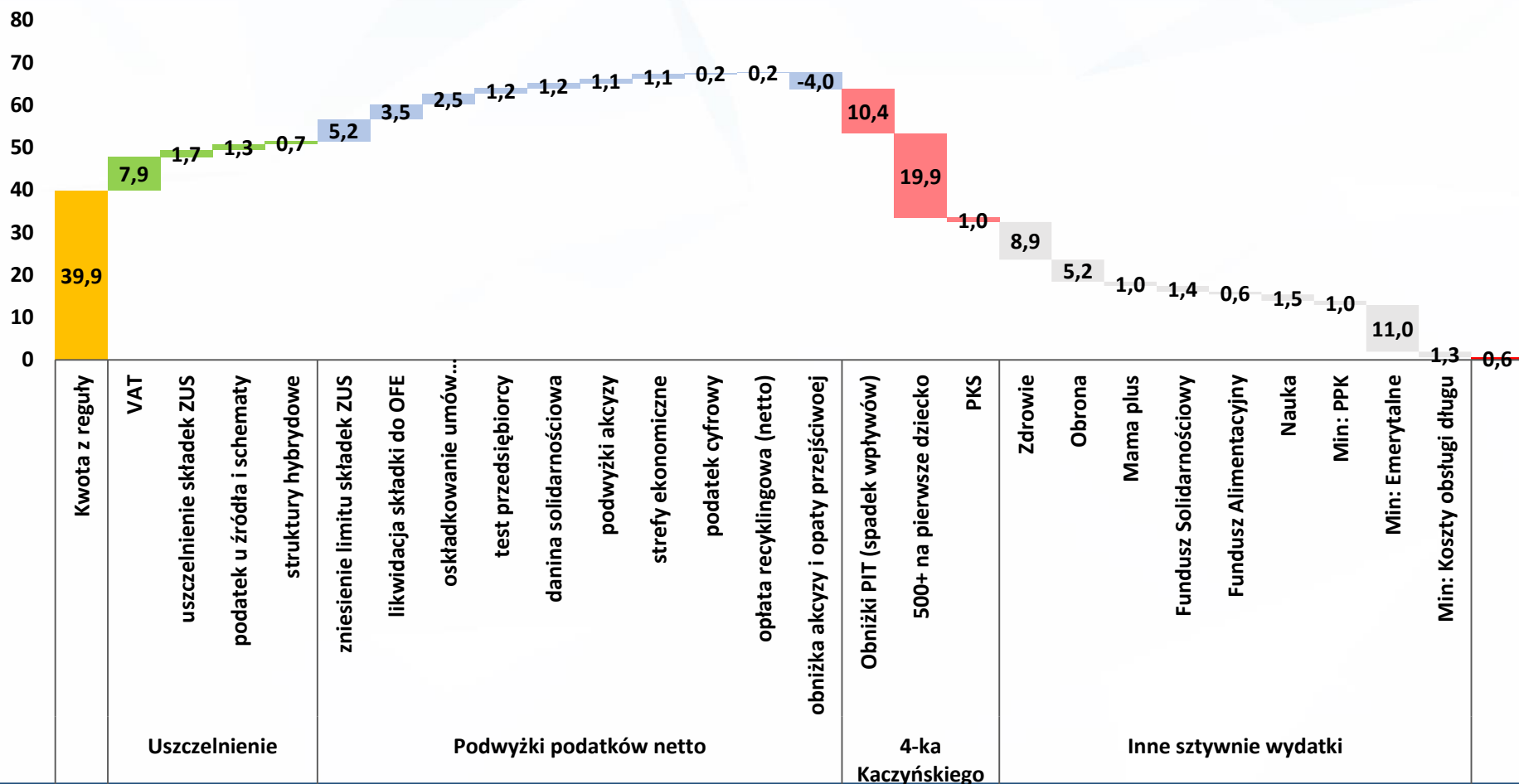

8. Stabilizująca Reguła Wydatkowa

Ministerstwo Finansów deklaruje przestrzeganie reguły wydatkowej. Realizacja 4-ki Kaczyńskiego, wcześniej zadeklarowanych wydatków oraz waloryzacja emerytur przy najbardziej optymistycznych założeniach nie zostawia miejsca na wzrost innych wydatków. Uwzględniając inflację oznacza to realne ograniczenie wydatków na inne cele.

Stabilizująca reguła wydatkowa a wzrost kosztów w 2020 roku (wariant optymistyczny)

Mld PLN

Zapowiedziane podwyżki podatków będą miały negatywne konsekwencje – zamiast potrzebnej reformy klina podatkowego mamy do czynienia z równaniem podatków do góry.

- **Zniesienie limitu 30-krotności składek ZUS**

Po zniesieniu limitu 30-krotności składek ZUS już przy zarobkach ok. 6 tys. zł netto miesięcznie każda kolejna złotówka wypłacona przez pracodawcę będzie obłożona aż 52 groszami podatków i składek, a tylko 48 groszy trafi do pracownika. Wzrost opodatkowania osób pracujących na etacie będzie tworzył silne bodźce do fikcyjnego samozatrudnienia, gdzie analogiczne opodatkowanie zamiast 52 groszy wynosi tylko 19 groszy. Zniesienie limitu składek ZUS będzie oznaczało dodatkowy wzrost długu ukrytego o 5 mld zł rocznie, pomimo że już teraz wynosi on ponad 3250 mld zł. Rosnące koszty wypłaty emerytur oraz niska wysokość świadczeń (szczególnie kobiet po obniżeniu wieku emerytalnego) będą tworzyły w przyszłości presję, by ZUS ograniczył najwyższe emerytury.

- **Test przedsiębiorcy**

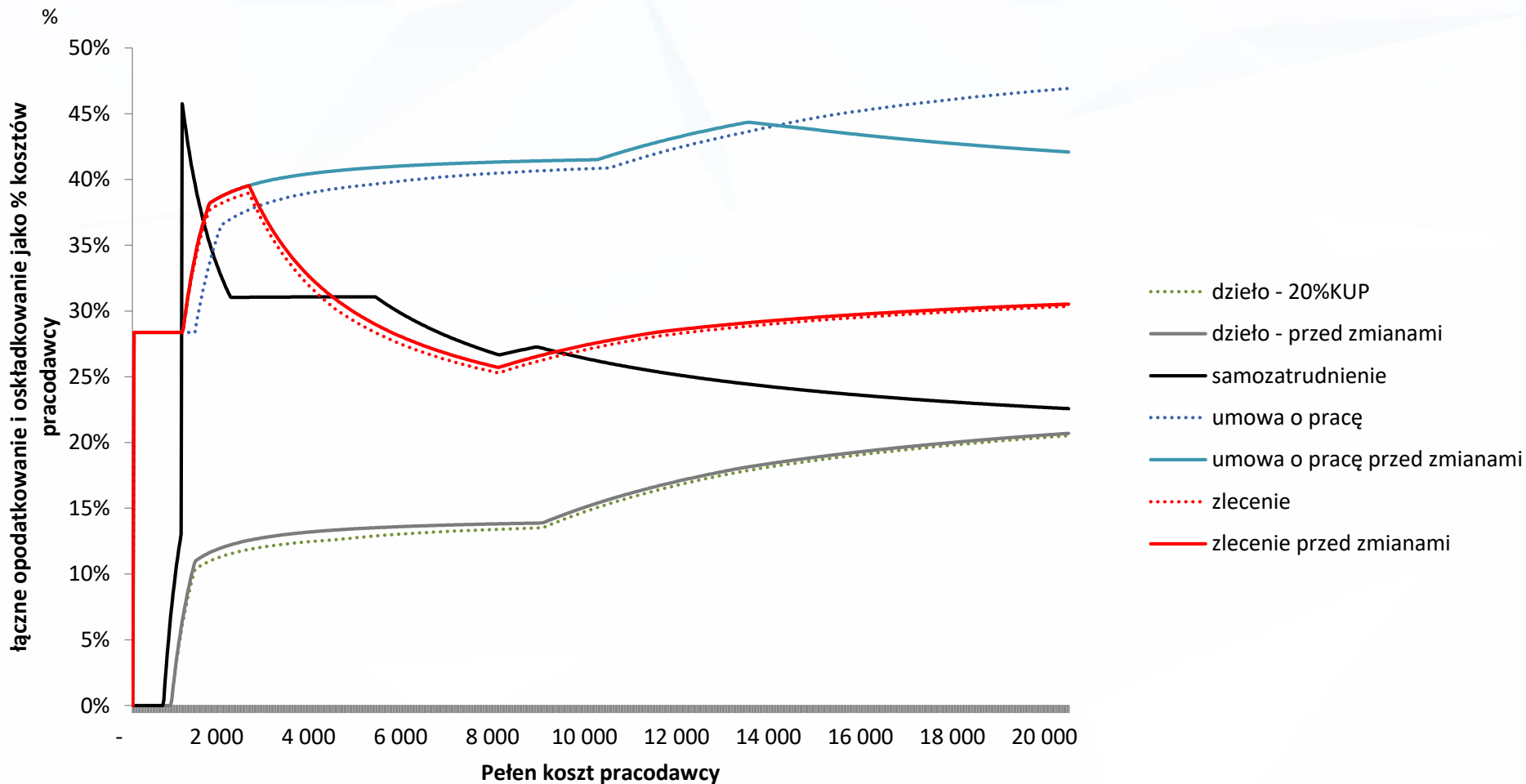
Test przedsiębiorcy ma ograniczać ucieczkę na samozatrudnienie wywołaną przez zniesienie limitu 30-krotności składek ZUS. Urzędnicy będą ustalać, czy dany podatnik może być uznany za przedsiębiorcę i korzystać z 19% PIT, czy powinien być traktowany jak pracownik i stosownie do tego płacić PIT według skali oraz pełny ZUS. Ma to ograniczyć możliwość stosowania liniowego 19% PIT przez osoby pracujące dla jednej firmy i zwiększyć dochody państwa. Takie rozwiązanie walczy z symptomami, a nie przyczynami nadużywania samozatrudnienia, jakimi są duże różnice w opodatkowaniu oraz oskładkowaniu samozatrudnienia i pracy na umowie o pracę. Jednocześnie pogłębia to problem uznaniowości urzędników w polskim systemie podatkowym, która jest źródłem niepewności dla podatników.

- **Oskładkowanie umów cywilnoprawnych**

FOR wskazywał na konieczność ograniczenia preferencyjnego opodatkowania umów cywilnoprawnych, ale w ramach szerszej reformy klina podatkowego, a nie w celu równania wszystkich obciążeń podatkowych do góry.

Proponowane zmiany w podatkach nie rozwiązują dwóch kluczowych problemów: wysokiego opodatkowania niskich dochodów czy dużej opłacalności samozatrudnienia. Jednocześnie pogłębiają trzeci problem skomplikowania systemu podatkowego oraz uderzają w osoby o najwyższych kwalifikacjach, podważając dążenia do wzrostu innowacyjności gospodarki.

Opodatkowanie dochodów z pracy

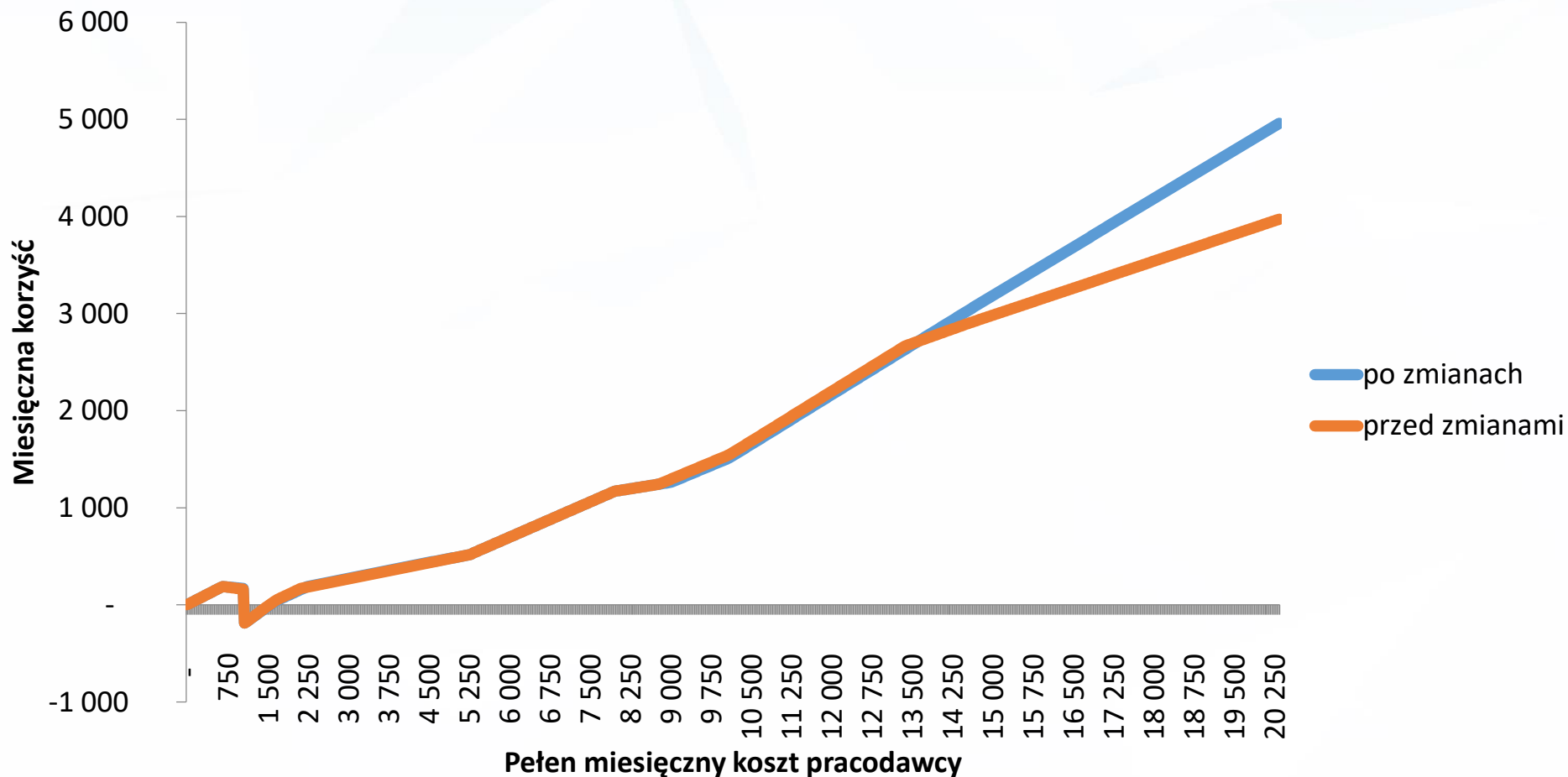

11. Sprzeczności w działaniach rządu

Rząd PiS z jednej strony ogłasza zniesienie limitu składek ZUS, co uczyni samozatrudnienie jeszcze bardziej atrakcyjnym, a z drugiej zapowiada walkę z nim przez wprowadzenie testu przedsiębiorcy.

Miesięczna korzyść z niższych podatków i składek po przejściu na samozatrudnienie

PLN

Dziękujemy za uwagę

[@mail: aleksander.laszek@for.org.pl](mailto:aleksander.laszek@for.org.pl)

[Twitter: A Laszek](#)

[@mail: rafal.trzeciakowski@for.org.pl](mailto:rafal.trzeciakowski@for.org.pl)

[Twitter: ratrzeci](#)